

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА
ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної
дисципліни

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Викладач: Ротко Ольга Миколаївна, асистент кафедри психології

Кафедра: психології, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 220

E-mail: olichka.rotko@gmail.com

Телефон: 288-76-46 (кафедра психології)

Сторінка дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle):

Інші засоби зв'язку: на сторінці дисципліни форуми «ФОРУМ: новини та оголошення» та «ФОРУМ: on-line консультації з дисципліни», а також приватні повідомлення в СЕЗН ЗНУ.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 23 – Соціальна робота	Кількість кредитів: 3	Статус дисципліни: Цикл професійної підготовки спеціальності
Спеціальність 231 – Соціальна робота	Загальна кількість годин: 90	Семестр: 4
Спеціалізація / Предметна спеціальність немає	Змістових модулів: 4	Аудиторна робота: 48 годин Лекції: 32 год. Практичні заняття: 16 год. Самостійна робота здобувача освіти: 42 год.
Освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»	Кількість поточних контрольних заходів:	
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

ВИДИ ЗАНЯТЬ І РОЗКЛАД

Рік навчання 2023/2024	Семестр II: лютий-червень	Термін навчання: 12.02.2024 – 02.06.2024		Заліковий тиждень: 03.06.2024 – 09.06.2024	
Загальна кількість годин – 90	Форми організації освітнього процесу	Аудиторна/дистанційна робота		Самостійна робота здобувача освіти	Консультації викладача
	Види навчальних занять	лекційні	практичні		
Розподіл навчальних годин		16	8	36	3
Час проведення: за розкладом					

АНОТАЦІЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є засвоєння теоретичних знань і набуття практичних навичок з аналізу та вирішення соціально-психологічних проблем у різних сферах життєдіяльності соціальних груп та їх суб'єктів.

Програмні результати навчання.

ПРН10	Аналізувати соціально-психологічні та психолого-педагогічні процеси в малих та великих групах, переважно в сім'ях, їхньому оточенні, в громадах.
ПРН11	Використовувати методи соціальної профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки,

	міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
ПРН17	Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи та соціальної педагогіки, надавати їм соціально-психологічну підтримку, сприяти соціальній адаптації
ПРН18	Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.
ПРН19	Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.
ПРН21	Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекційний матеріал та навчальна література.

Практичні заняття за визначеною тематикою, навчальні тести, система практичних завдань з дисципліни.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – комп'ютер, інтернет, програма Zoom.

ВИМОГИ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ.

Загальна система оцінювання курсу	Участь у роботі впродовж семестру/залік – 60/40 балів. Оцінка заліку складається з балів отриманих за відповіді на тестові запитання, усні відповіді на питання згідно з переліком та виконання практичного завдання.
Практичні заняття	Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань.
Вимоги до письмових завдань	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на лекційних заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті.

Семестр включає в себе 8 лекцій і 4 практичних заняття. Підготовка до практичних занять та опанування практичними навичками оцінюється 20 балами (5 бали за одне заняття). На практичному занятті додатково оцінюється робота студента упродовж пари, участь у дискусії, доповнення відповідей однокурсників тощо – 1 бал. Презентація виконаних завдань самостійної роботи за семестр 20 балів. Рейтингова оцінка поточного контролю становить 20 балів. Усього за семестр студент може набрати 60 балів.

До підсумкового семестрового контролю студент допускається, якщо з можливих 60 балів за дві атестації він набрав 35 і більше балів. Підсумковий семестровий контроль оцінюється в 40 балів. Теоретична складова: усна відповідь на питання заліку (20 балів). Практична складова: презентація (20 балів). Студентові зараховується вивчення «Соціальна психологія» за умови, що за результатами поточного і підсумкового семестрового контролю він отримав із 100 можливих балів 60 і більше. Якщо за результатами поточного і підсумкового семестрового контролю студент отримав менше 60 балів, то вивчення «Соціальна психологія» йому не зараховується й розглядається як академічна заборгованість.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання у традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS.

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РЕГУЛЯЦІЇ ТА ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної доброчесності: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування тощо) в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Відвідування занять. Відвідування занять є важливим складником навчання, тому пропуски без поважних причин не толеруються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

РОЗКЛАД ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Матеріали навчально-методичного комплексу
1.	Соціальна психологія: предмет, завдання, методи та напрямки дослідження.	Плани лекцій і рекомендована література до них, плани практичних занять, методичні вказівки і рекомендована література, письмові завдання до планів практичних занять, мультимедійні презентації, тематика індивідуальних завдань, запитання для підсумкового контролю, тестові завдання, зокрема тренувальні, розміщені в СЕЗН Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16478
2.	Соціальна психологія як наука і як практика. Міждисциплінарні зв'язки соціальної психології.	
3.	Соціальне сприйняття: поняття, функції, механізми та фактори.	
4.	Соціальна ідентичність: поняття, типи, детермінанти та динаміка.	
5.	Соціальна взаємодія: поняття, види, форми та моделі.	
6.	Соціальна комунікація: поняття, функції, елементи та бар'єри.	
7.	Соціальні групи: поняття, класифікація, структура та функції.	
8.	Психологія організації: поняття, типи, культура та клімат.	
9.	Психологія мас: поняття, типи, особливості та функції.	

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА та ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Вавринів О. Організація та проведення психологічних і соціально-психологічних досліджень : практ. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2023. 116 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0054832.pdf>.

2. Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 206 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052864.pdf>.
3. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник 2-ге вид., випр. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 688 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/TSUL/0007518.pdf>.
4. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищ. освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051334.pdf>.
5. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 224 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/TSUL/0007137.pdf>.

Додаткова

6. Групові ресурси подолання наслідків негативних соціальних явищ : практ. посіб. / Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. І. Вус [та ін.] ; за наук. ред. Л. Г. Чорної. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 98 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051630.pdf>.
7. Джонсон Д. В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування = Reaching out: interpersonal effectiveness and self-actualization / пер. з англ. В. Хомик. Київ : КМ Академія, 2003. 288 с.
8. Квіт С. М. Масові комунікації : підручник. Київ : КМА, 2008. 208 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi20/0013028.pdf>.
9. Клопота Є. А. Соціальна психологія : метод. рек. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. 30 с.
10. Негативні психологічні явища у політико-правовій сфері в умовах воєнного конфлікту : монографія / В. М. Духневич, О. М. Кочубейник, О. Ю. Осадько, З. Ф. Сіверс ; за наук. ред. В. М. Духневича. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 188 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051628.pdf>.
11. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : підручник: у 2 кн. Кн. 2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. Київ : Либідь, 2006. 560 с.
12. Павленко І. О. Соціологія повсякденності : метод. рек. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2020. 52 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2020/10/0045350.doc>.
13. Попович І. С. Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика : навч.-метод. посіб. Херсон : Олді-плюс, 2019. 158 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi60/0044154.pdf>.
14. Психологія особистісної та соціальної ідентичності: вітчизняний та зарубіжний досвід : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21 листопада 2022 р.) / за ред. В. Л. Зливкова, С. О. Лукомської, О. В. Котух. Київ, 2022. 86 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053997.pdf>.
15. Психолого-організаційні детермінанти забезпечення психологічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах соціальної напруженості : монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки. Київ–Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 278 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053998.pdf>.
16. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / ред. Капська А. Й. Київ, 2000. 260 с.

17. Соціально-психологічне мислення: генеза, основні форми та перспективи розвитку : монографія / редкол.: М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, О. В. Суший та ін. ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 296 с.
18. Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28 квітня 2023 р.). Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2023. 96 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053555.pdf>.
19. Хапілова В. П. Соціальна психологія організацій : метод. рек. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. 40 с.
20. Циба В. Т. Соціологія особистості: системний підхід (соціально-психологічний аналіз) : навч. посіб. Київ : МАУП, 2000. 150 с.
21. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості : навч. посіб. Харків : Контраст, 2019. 116 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049021.pdf>.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

Визнаючи відповідальність, покладену на заклади вищої освіти України в цей доленосний історичний момент, Запорізький національний університет визначає свою місію як *Pro Futuro* («заради майбутнього») і вбачає її у формуванні якісного людського капіталу задля повоєнного відновлення держави та повноцінного представлення України в європейській спільноті.

Відповідно, візія Запорізького національного університету відбиває його прагнення стати університетом майбутнього в усіх сферах діяльності: освіті, науці, міжнародній діяльності, громадському служінні, розвитку технологій та формуванні ціннісної парадигми випускників.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марти Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ НА ПЛАТФОРМІ MOODLE: <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua. У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>